

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Klasa 64 (3)

Izdan 1. Jula 1930.

PATENTNI SPIS BR. 7189

The Asiatic Petroleum Company Limited, London, Engleska.

Poboljšanja kod pokaznog mehanizma za aparate za otakanje izmerenih količina tečnosti.

Prijava od 5. marta 1928.

Važi od 1. decembra 1929.

Ovaj se pronalazak odnosi na mehanizam za pokazivanje, koji je upotrebljiv kod aparata za izdavanje merenih količina tečnosti, vrlo podesan za benzinske crpke ili tome slično i koji ima jedan par sudova, u koje se tečnost naizmenično i automatski (pomoću prekretno slavine ili tome slično) sipa i crpe, tako da dok se tečnost crpe iz jednog suda drugi se puni.

Glavni cilj ovog pronalaska je da pruži poboljšani mehanizam za pokazivanje količine tečnosti, koja se želi izdati, i količine, koja je izdata.

Po ovom pronalasku, mehanizam za pokazivanje sastoji se iz jednog indikatora, koji je podešen da pokazuje količinu tečnosti za otakanje; iz sredstava, kao na pr. opruge, koja se navija pri kretanju indikatora; iz kočećeg ili sličnog mehanizma, koji je podešen da radi pri završnom otakanju ili za vreme otakanja tečnosti; i iz mehanizma, koji je udešen da pokazuje količinu tečnosti, koja je oločena, i koji radi, ako se stavi u rad kočeći ili sličan mehanizam, pomoću pomenute opruge.

Kod jednog oblika izvođenja pronalaska, kad radnik pokreće pokazujući mehanizam da pokaže bilo količinu tečnosti, koja se želi oločiti, odnosno količinu tečnosti, koja je oločena, jedna se opruga zateže ručnim pokretanjem točka za podešavanje, pri čem se ova opruga upotrebljava za pogon pokazujućeg mehanizma.

Ako bi se aparat primenio za benzinsku

crpku gore pomenute vrste, gde je upotrebljena pokretna slavina ili tome slično za automatsko regulisanje priticanja u jedan par sudova i islivanje iz istih, pomenuta pokretna slavina upotrebljena je za pogon kočećeg mehanizma, koji nosi mehanizam za podešavanje.

Iz gornjeg je jasno, da je traženi rad, koji se traži od prekretno slavine, vrlo mali a da stvarno ne daje nikakav otpor pri radu.

Korisno je, ako se predvide sredstva, pomoću kojih se, čim je tražena količina tečnosti izdata i čim se pokazni mehanizam vrati na nulu, dovodi vazduh crpki, pomoću kojeg se sud puni, tako, da crpka prestaje da izdaje tečnost.

Tako isto je korisno, ako se ručica za podešavanje udesi tako, da se, ako treba dati manju količinu tečnosti, nego što je zahtevano, ista ručica može vratiti na nulu, pri čemu vazduh, na gore opisani način ulazi u crpku.

Pokazani mehanizam prvenstveno se postavlja kao nezavisna jedinica i konstruiše tako, da se, ako ne radi, može ukloniti, a da se ne uliče na rad otakajućeg aparata, pa se potom može zameniti drugim indikatorom.

Za ovo izvođenje nadsredišna opruga za prekretni ventil zatvorena je u omot ventila i nikako nije vezana sa pokazujućim mehanizmom; pomenuti ventil stavlja u rad kočeći mehanizam preko jednog prenos-

nog mehanizma, koji se sastoji iz kretne poluge, čiji kraj ili krajevi razdvojno drže slavinu i kočeci mehanizam.

Prema datoj karakteristici pronalaska kočeci mehanizam vezan je za brojeći mehanizam preko naprave, koja je udešena tako da pomenuti mehanizam ne radi sve, dok prektna slavinna skoro ne završi svoje kretanje i dođe pod upliv nad-centralne opruge, koja dopunjuje njegovo kretanje.

Ova naprava može imati polugu sa nepravilnim (slobodnim) kretanjem, a koja je člankasto vezana za kočecu polugu kočecg mehanizma i čiji jedan kraj ide kroz jedan prerez načinjen u jednoj nekretnoj ploči, dok je člankasto vezan za polugu, koja pokreće brojeći mehanizam. Raspored je takav, da kad se kočeca poluga prvo krene, onda slobodno pokretna poluga ide duž proreza, i kad je kočeca poluga blizu kraja svoje pulanje (t. j. kad je poluga u takvom položaju, da opruga prethodno navijena ručicom za podizanje može da pokreće pom. indikatore), onda pom. slobodno pokretna poluga hvata jedan ili drugi kraj zidova proreza. Neprekidno kretanje kočee poluge čini, da se slobodna pokretna poluga kreće oko svoga šipa na kočecoj poluzi i time slavlja u rad brojeći mehanizam.

Pošto se otoči željena količina tečnosti, pokazani mehanizam za pokazivanje tečnosti, koja je otočena, vraća se na nulu povratnom oprugom, ako se opet stavi u rad ručica za podešavanje.

Na priloženim nacrtima, koji pokazuju pronalazak, sl. 1 je prednji vertikalni izgled, sl. 2 je zadnji vertikalni izgled, sl. 5 je desni bočni vertikalni izgled, sl. 4 je levi bočni vertikalni izgled, sl. 5 je horizontalni izgled, sl. 6 je delimičan horizontalni izgled sa mehanizmom u naizmeničnom položaju, sl. 7 je prednji vertikalni izgled sa uklonjenim omotom, sl. 8 je desni bočni vertikalni izgled sa uklonjenim omotom u sl. 9 je uzdužni presek.

1 je vreteno, za koje je utvrđen točak za podešavanje i 5 je doboš labavo postavljen na vretenu 1 i rotaciono postavljen u ležištu 4 na omotu 5. 6 opruga, čiji je jedan kraj utvrđen za doboš 3 a drugi kraj za spoljni deo ležišta 4. 7 je doboš, koga nosi doboš 3 i koji ima na svom obimu brojeve za pokazivanje količine tečnosti, koja treba da se izda. Brojevi se vide kroz prozorčić 7a načinjen u omotu 5. 9 je šip, utvrđen za doboš 3 i 10 je šapa, koja je normalno u hvatanju sa zapinjačem 11, ali koja se može odvojiti od iste pomoću poluge 12, koja je utvrđena za vratilo 1 i udešena, da hvata, ako se kreće u pravcu obrtanja časovnika, kretne

ogranke 12', obrazavane na dobošu 3. 13 je rukavac, koji se okreće sa vretenom 1 i 14 je druga opruga, čiji donji kraj utvrđen za pom. rukavac a drugi kraj za doboš 15, koji ima šip 16, za koji je utvrđena šapa 17 pod naponom opruge, koja je šapa normalno u hvatanju sa nepravilnim točkom 18, koji je u kratkoj vezi sa rukavcem 13. Šapa 17 tako isto ima ispadak 19, koji je normalno u hvatanju sa zapinjačem 20, koja je zajedno sa zapinjačem 11 utvrđena za kočeci točak 21 rotaciono postavljen na rukavac 13.

22 je doboš, koji ima brojke za pokazivanje količine tečnosti, koja je otočena, i li se brojevi vide kroz prozorčice 23, obrazovane u omotu 5.

Sip 16 je tako isto u čvrstoj vezi sa krakom 24 od opružnog materijala, koji normalno leži u nekretnom nosećem prstenu 25, koji presečen kod 26.

Kočeci točak 21 načinjen je iz dva izupčana dela 27, 28, pri čem je zubac 27 u izvesnom položaju prema zupcu 28. 29 je poluga člankasto utvrđene kod 30 i snabdevena sa posuvraćenim delom 31, koji se hvata sa upravim delovima 32, koji su iz celo sa kočecim polugama 33, koje su člankasto utvrđene kod 34 i držane oprugom 35. 36 su pod pravim uglom ispadci, koji su obrazovani na polugama 33 i koji se hvataju sa zupcima 27, 28. Poluga 29 je presečena kod 37 za lakši prijem poluge 38 sa loptastom glavom, koja je kod 39 člankasto utvrđena i koja se slavlja u pokret pomoću hermetičnog člana za prenos kretanja, koji se pokreće pomoću prekretnog mehanizma, opisanog u patentu br. 7190 i koji se sastoji iz elastične cevi utvrđene za jedan kraj omota prekretnog mehanizma, iz štapa, koji se na jednom kraju pruža u postolje načinjeno na gornjem delu poluge 38, a na drugom kraju je utvrđen za drugi kraj elastične cevi; iz kape, koju hvataju ispadci na prekretnom mehanizmu ili koja prima ekscentrični omot u hvatanju sa ekscentrom, nošenim ili pokretanim od strane prekretnog mehanizma.

Poluga 29 ima nastavak 40, na kome je člankasto utvrđena poluga 41, čiji se jedan kraj kreće u prerezu 42, načinjenom u jednoj nekretnoj konsoli, a drugi kraj je člankasto spojen za članak 43, koji pokreće brojeći mehanizam 49, koji se vidi kroz prozorčić 45 obrazovan u omotu 5.

46 je nepravilan kotur u čvrstoj vezi sa dobošem 3 i koji je udešen, da napušta, ako je otočena željena količina tečnosti, rad klipa 47, koji upušta vazduh ka usisnoj strani crpke, koja šalje tečnost sudo-

vima na način opisan u našem engleskom patentu broj 272.985.

Pri radu, ako se točak 2 okrene, okreće se doboš 7, koji pokazuje naručenu količinu tečnosti, i opruge 6 i 14 uvijaju se hvatanjem člana 12 sa odbojnikom 12'; povratak doboša 3 (i time doboša 7) i kretanje doboša 13 (i time doboša 22) sprečava se šapom 10 i zapinjačom 11 odnosno ispadkom 48 i zapinjačem 49.

Kad doboš 7 pokazuje količinu tečnosti, koja je naručena i ako se aparat za izdavanje stavi u rad, onda se, pošto se stavlja u rad prekretni mehanizam, poluga 38 i time poluge 29 i 33 pomeraju tako, da postuno zubac po zubac oslobađaju kočeci točak 21, te se doboši 7 i 22, doboši 3 i 13, vreteno 1 rukavac 13 okreću oprugom 6 u pravcu suprotnom, u kome se okreće točak 2. Opruga 14 za vreme ovog rada okreće se sa dobošem 15 i rukavcem 13, ali se ne odmotava. Kad se doboš 7 vrati u svoj prvobitni položaj, onda doboš 22 pokazuje količinu tečnosti, koja je istočena, i nepravilni kotur omogućava pokret klina 47.

Ako se vratilo 1 opet okrene, da bi se stavio u pokret mehanizam, prvi pokret istog čini, da nepravilni kotur 18 diže šapu 17 i time se šapa 19 odkačuje iz zapinjače 20, dok se krak 24 krenul gore izlazi savijajući se iz prstena 25 i zadržava ivicom prstena 25. Doboš 15 tako isto i 22 time su oslobođeni, i opruga 14, koja je bila navijena prvobitnim obrtanjem kotura 2, čini, da se oba doboša okreću u svoj nulli položaj, u kome ispadak 48 na dobošu 15 udara o zapirač 49 i istovremeno krak 24 dolazi nasuprot odsečenom delu 26 prstena 25, i upada u isti čime je omogućeno, da se šapa 19 hvata sa zapinjačom 20.

Kad se poluga 29 pomeri, poluga 41 vezana za islu kreće se na prazno duž prereza 42, sve dok, pošto pokretna opruga ne završi kretanje pokretnog mehanizma na način opisan u patentu br. 7190, poluga ne dohvati jedan ili drugi kraj zida proreza 42. Dalje kretanje poluge 29 čini, da se poluga 41 kreće oko svoga zgloba i brojačni mehanizam 44 biva stavljen u rad pomoću članka 43.

Korisno je, ako se zupci 27, 28 i ispadak 36 rasporede tako, da se kočeci točak ne oslobađa pre, nego što nadsredišna opruga ne preuzme u svoje dejstvo prekretni mehanizam.

Ako se želi, da se pokazni mehanizam krene ka svom prvobitnom položaju po podešavanju, na pr. ako neki kupac naruči izvesnu količinu pa potom odustane i želi

manju količinu, onda se ovo može izvesti okretanjem točka 2 u suprotnom pravcu, čime se član 12 dovodi do hvatanja sa šapom 10, koja je time odkopčana od zapinjače 11, i doboš 5, a time i 7 kreću se oprugom 6 ka svom prvobitnom nultom položaju.

Ilasno je, da se indikator može lako odvojiti od prekretnog mehanizma.

Patentni zahtevi:

1. Pokazni mehanizam, koji se sastoji iz indikatora za pokazivanje količine tečnosti za otakanje, naznačen time, što ima oprugu (6), koja se uvija pri puštanju u rad indikatora, kočioni ili slični mehanizam (23, 33) podešen da radi za vreme otakanja ili kad se počne otakanje tečnosti, i mehanizam (15, 22) koji je podešen da pokazuje količinu tečnosti, koja je otočena, i koji se stavlja u rad pri radu kočiceg ili sličnog mehanizma pomoću pomenute opruge.

2. Pokazni mehanizam po zahtevu 1, naznačen time, što je predviđena za automatsko vraćanje na nulu pokaznog mehanizma, čim se ponovo pokrene indikator jedna opruga (14) ili tome slično, koja se navija pokretanjem indikatora.

3. Pokazni mehanizam po zahtevu 1, naznačen kombinacijom opruge (6) pokretnog indikatora, koji je udešen da pokazuje količinu tečnosti za otakanje, i opruge (14) drugog pokretnog indikatora, koji je udešen da pokazuje količinu tečnosti, kad se ova toči i kad je otočena, sa sredstvima (1, 12, 12', 13), kojima se pom. opruge uvijaju podešavanjem indikatora; sa sredstvima (10, 11, 20, 19) kojima opruga, koja stavlja u rad indikator tako isto pokrene i drugi indikator, dok se toči tečnost; i sa sredstvima (18, 17, 16, 24, 25, 48, 49) kojima se drugi indikator dovodi u nulti položaj svojom oprugom, kad se indikator ponovo krene, da pokaže drugu količinu tečnosti za otakanje.

4. Pokazni mehanizam prema zahtevu 3, naznačen time, što je predviđen brojeći mehanizam (44) koji se stavlja u rad sredstvima kao što su poluga (41) koja se kreće u prorezu (42) tako udešenom, da poluga (41) ne dodiruje kranji zid proreza dok nadsredišna opruga stavlja u rad pokretni mehanizam.

5. Pokazni mehanizam po zahtevu 1—4 naznačen time, što je predviđeno sredstvo (šapa 10 i organ 12) da se rukom može indikator vratiti u nulti položaj i ako je pre toga već bio namešten na koji drugi položaj.

Fig. 1.

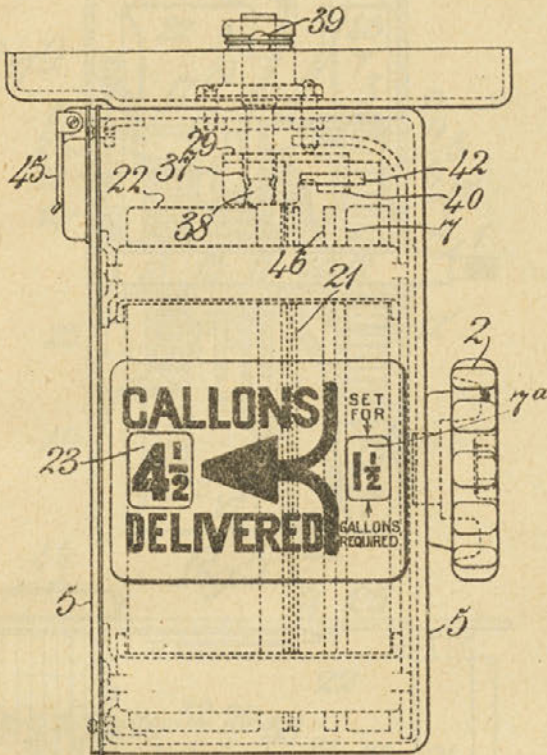

Fig. 2.

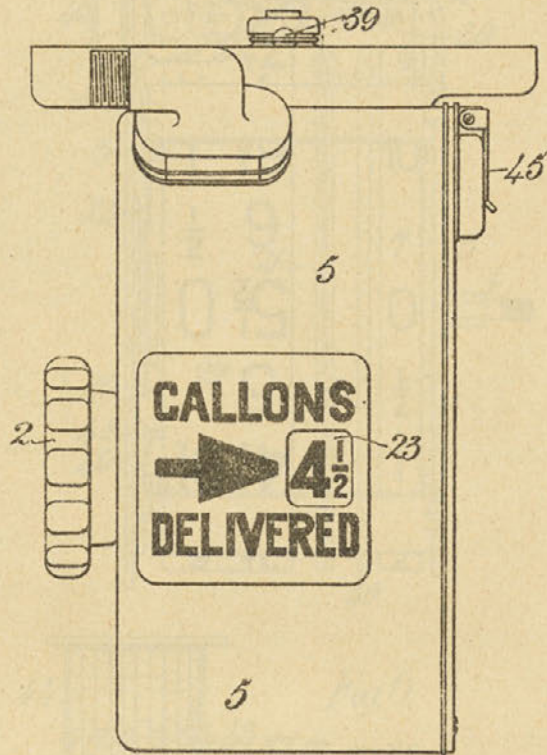

Fig. 3.

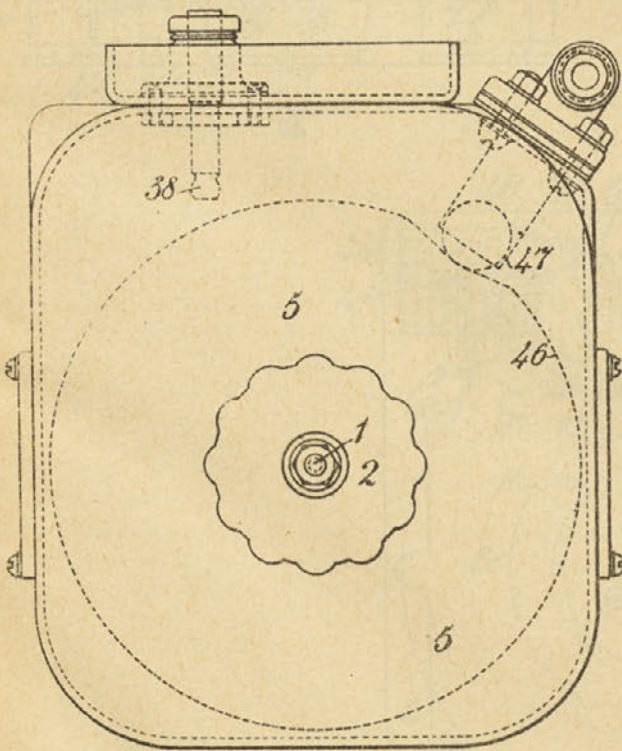

Fig. 4.

